

ANNEX KABINETSREACTIE

Deze annex bevat de eerste appreciatie van het kabinet van een aantal in het Commissiewerkprogramma 2007 opgesomde nieuwe initiatieven. Het betreft initiatieven van zowel wetgevende als niet-wetgevende aard en afkomstig zowel uit de lijst “Strategische initiatieven” (waarover de Commissie zich voorneemt daadwerkelijk in 2007 tot overeenstemming te komen zodat e.e.a. aan de Raad en het Europees Parlement kan worden voorgelegd) als uit de lijst “Prioritaire initiatieven” (waarover besluitvorming binnen de Commissie, aldus het werkprogramma, binnen 12 tot 18 maanden zou moeten kunnen plaatsvinden).

De geselecteerde initiatieven zijn onderverdeeld in twee lijsten. Lijst A bevat initiatieven die, naar het kabinet thans voorziet, voor Nederland mogelijk van groot belang zullen zijn. Daarbij kan gedacht worden aan een aanmerkelijk politiek en/of maatschappelijk belang, relatief grote financiële gevolgen, te voorziene complexiteit van implementatie (bijvoorbeeld vanwege noodzakelijke aanpassing van reeds bestaande nationale regelgeving), et cetera. In Lijst B zijn de initiatieven vermeld die thans weliswaar niet tot hoogste prioriteit bestempeld worden, maar die niettemin om verschillende redenen speciale aandacht lijken te verdienen. Bij een aantal van de op Lijst B opgenomen initiatieven is expliciet vermeld dat de subsidiariteitsvraag nadrukkelijk aan de orde lijkt te zijn.

Overigens dient onderstreept te worden dat het hier een eerste selectie en appreciatie betreft, in vele gevallen slechts gebaseerd op fragmentarische informatie over de bedoelingen van de Commissie. De afzonderlijke appreciaties, waarbij overigens waar relevant en mogelijk ook maatschappelijke actoren betrokken zijn geweest, hebben dan ook een voorlopig karakter; naarmate de tijd vordert zullen de contouren van de te verwachten Commissievoorstellen scherper worden en zullen de eerste oordelen aangevuld en/of geamendeerd moeten worden. Voorts kan, ten overvloede, opgemerkt worden dat de aangekondigde initiatieven die niet werden geselecteerd voor opname in deze eerste appreciatie daarmee vanzelfsprekend niet uit het vizier van het kabinet verdwijnen. Zoals altijd zal Nederland ook bij de verdere vormgeving van en uiteindelijke besprekingen over deze initiatieven een actieve rol wensen te spelen.

Omwille van de overzichtelijkheid wordt in deze annex per lijst de volgorde (maar niet de – onvolledige – nummering) aangehouden waarin de genoemde initiatieven in het Commissiewerkprogramma zijn opgenomen. Op zichzelf verwante dossiers dienen echter vanzelfsprekend wel in onderling verband te worden gezien, ook wanneer zij in deze annex in navolging van het Commissiewerkprogramma verspreid zijn opgenomen. Dat geldt met name voor de dossiers die raken aan klimaatverandering. Zo is voor de emissiereductiedoelen onder het Kyoto-protocol en voor de periode na 2012 beleid nodig op het gebied van emissiehandel, hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, “schoon fossiel” en kernenergie.

Lijst A: Initiatieven met een mogelijk groot belang voor Nederland

A1. Initiatieven op het gebied van energie

Naar verwachting komt de Commissie in januari met het Energie Initiatief. In navolging van de Europese Raad (maart en juni 2006) zal de Commissie een breed pakket aan maatregelen voorstellen voor een strategische herziening van het energiebeleid, waaronder een voltooiing van de Interne Markt voor Energie. Het betreft een nadere invulling van het Groenboek “Een Europese strategie voor duurzame, concurrerende en continu geleverde energie voor Europa”, waarover in mei jl. een kabinetsreactie verscheen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 22 112, nr. 442). Het kabinet steunt de Commissie in haar streven naar vorming van een energiebeleid gebaseerd op de drie pijlers duurzaamheid, concurrentievermogen en voorzieningszekerheid. Het energie initiatief zal worden besproken op de Energieraad van 14 februari 2007 ter voorbereiding van behandeling tijdens de Voorjaarsstop in maart 2007. Uiteraard zal het parlement nauw bij de voorbereiding betrokken worden. Dit zal onder meer gebeuren via de reguliere BNC fiches, die na verschijning van de afzonderlijke voorstellen zullen worden opgesteld.

Daarnaast vraagt het kabinet een ambitieuze inzet van de EU op de sporen energie-efficiëntie, duurzame energie en CO₂-afvang en -opslag (CCS). Voor energie-efficiëntie dient het actieplan verder te worden uitgewerkt. Hierbij gaat het onder andere om efficiëncynormen voor apparaten en personenauto's en aanscherping en uitbreiding van het labellingsysteem. Onder het Strategic Energy Technology Plan wordt gestreefd naar ontwikkeling en marktintroductie van veelbelovende energie-innovatie. Voor hernieuwbare energie komt de Commissie met een stappenplan en mogelijk met voorstel voor doelstellingen na 2010. Het kabinet kijkt uit naar voorstellen van de Commissie om de duurzaamheid van productie van hernieuwbare energiebronnen (onder meer voor biobrandstoffen) te bevorderen en te garanderen.

Het kabinet pleit voor meer EU aandacht voor CO₂-opvang en -opslag en kijkt uit naar het aangekondigde Commissievoorstel voor wetgeving op dit terrein. Inzet is om CCS te honoreren in het EU emissiehandelssysteem, grote demonstratieprojecten in de EU te stimuleren en een verkenning te laten uitvoeren naar een kwantitatieve doelstelling voor CO₂-opslag op lange termijn.

Naar verwachting zal in het energiebeleid ook import van energiedragers zoals biofuels aan bod komen. Deze komen vaak uit ontwikkelingslanden. Het kabinet zal vanzelfsprekend alert zijn op de eventuele gevolgen voor ontwikkelingslanden. Daarnaast dient de Unie ook een positie in te nemen ten aanzien van de energiebehoefte van ontwikkelingslanden. De Wereldbank finaliseert momenteel het Action Plan for Energy Access for Sub-Saharan Africa, dit kan goede mogelijkheden bieden om vanuit Europa aansluiting bij te zoeken.

A2. Mededeling over de interne markt – herziening

De herziening van de interne markt verdient komend jaar in de ogen van het kabinet de bijzondere aandacht van Nederland. De Commissie heeft tot nu toe steeds aangegeven te streven naar een eerste politieke verklaring tijdens de Europese Raad in het voorjaar van 2007 en vervolgens in het najaar zo nodig concrete voorstellen te doen.

Het kabinet acht het van belang dat de interne markt de volle aandacht krijgt als de hoeksteen van de Europese Gemeenschap en het kroonjuweel van de Europese integratie. De interne markt heeft de afgelopen decennia gezorgd voor economische groei en talloze tastbare resultaten voor burgers en bedrijven. Te denken valt aan de liberalisering van de luchtvaart en van de telefonie, waarbij de interne markt heeft gezorgd voor hogere kwaliteit, meer keuzevrijheid en lagere prijzen. Ook voor de toekomst is de interne markt van belang voor het behouden en verbeteren van de Nederlandse concurrentiekracht. Een grotere, uitgebreide Unie van 27 lidstaten en een tijdperk waarin technologische vooruitgang, innovatie en globalisering voortdurend om aanpassingen vragen, vereisen een interne markt die toekomstbestendig en effectief is. Hiervoor is het noodzakelijk om te zorgen dat regels effectief zijn en om de eventuele tekortkomingen aan te pakken. Het kabinet zal de Commissie hierin steunen.

A3. Regeling voor de handel in broeikasemissierechten

Voor een gedegen klimaatbeleid is het essentieel dat er snel duidelijkheid komt over een versterkt EU emissiehandelssysteem na 2012, één van de prioriteiten van de Commissie. Hierbij streeft het kabinet naar voortgaande aanscherping van plafonds, uitbreiding naar nieuwe sectoren en harmonisering en verbetering van de allocatiemechanismen. Het kabinet kijkt uit naar de resultaten van een evaluatie van het emissiehandelssysteem met toekomstgerichte voorstellen.

A4. Mededeling “Wegen naar meer flexicurity: verwezenlijken van een betere verhouding tussen flexibiliteit en zekerheid”

Tijdens de Voorjaarsraad van 2005 is door lidstaten en Europese Commissie geconcludeerd dat de verdergaande globalisering van de economie voor uitdagingen zorgt om het nationale werkgelegenheidsbeleid hierop aan te passen. Als belangrijke uitdaging wordt gezien het vinden van een balans tussen flexibiliteit en zekerheid. Hierbij gaat het om een balans die tegelijkertijd de flexibiliteit van arbeidsmarkten, arbeidsorganisaties en arbeidsverhoudingen vergroot als ook de zekerheid (werkzekerheid en sociale zekerheid). Het beleid heeft tot doel mensen bij transities meer zekerheid te bieden waardoor zij zich flexibeler opstellen op de arbeidsmarkt. Voorbeeld van mogelijke transities zijn: van scholing naar werk, van huishouden naar werk, tussen verschillende banen, van werkloosheid naar werk, tussen contracten, etc. De Commissie is voornemens om medio 2007 een mededeling te publiceren die aan de lidstaten een set van gemeenschappelijke uitgangspunten zou moeten bieden ten aanzien van flexicurity beleid.

A5. Mededeling “Naar een toekomstig maritiem beleid”

In 2006 bracht de Commissie het Groenboek maritiem beleid uit, met als doel het op gang brengen van een brede discussie over een geïntegreerde maritieme strategie. De aangekondigde Mededeling maritiem beleid zal de uitkomsten van deze discussie presenteren. Tevens zullen in de Mededeling conclusies worden getrokken en vervolgstappen worden gedefinieerd. De discussie over een maritiem beleid verdient bijzondere aandacht vanwege de horizontale benadering die zich onder andere uitstrekt tot transport, visserij, kustwacht en de bescherming van ecosystemen en derhalve gevolgen kan hebben voor Nederland op velerlei terrein. In Nederland is een brede consultatie gestart met belanghebbende partijen. De uitkomsten van deze consultatie worden in de eerste helft van 2007 verwacht. Op basis van deze uitkomsten zal het kabinet haar standpunt met betrekking tot een geïntegreerd maritiem beleid bepalen.

A6. Groenboek over klimaatverandering na 2012

Het kabinet kijkt met veel belangstelling uit naar de publicatie van het Groenboek over klimaatverandering na 2012, dat begin 2007 gereed zal zijn. Helaas heeft de Commissie een fout gemaakt bij “Beschrijving van werkingssfeer en doelstellingen”: de tekst gaat hier over adaptatie aan klimaatverandering, terwijl het aangekondigde Groenboek gaat over middellange- en lange-termijnstrategieën voor klimaatbeleid, om een voortrekkersrol te kunnen (blijven) vervullen in de wereldwijde aanpak van klimaatverandering. Het kabinet hoopt dat het Groenboek ingaat op de rol die de Unie kan spelen in het internationale klimaatbeleid en in het stimuleren van schone investeringen in snelgroeiende economieën. Duidelijk is dat de Europese Unie in 2007 concreter invulling moet geven aan haar reductieverplichtingen voor de periode na 2012. Een dergelijke discussie zal ook in Nederland moeten gaan plaatsvinden. De doelstellingen voor klimaat dienen hand in hand te gaan met doelstellingen voor energiezekerheid, efficiënte energiemarkten, innovatie en concurrentiekracht. In dat licht is het van belang op te merken dat Frankrijk en Duitsland zich richten op een EU-doelstelling van 30% reductie van broeikasgassen in 2020 (ten opzichte van 1990) en dat verschillende andere lidstaten spreken over lange-termijndoelstellingen binnen de range van 60%-80% voor de geïndustrialiseerde wereld in 2050.

Verdere afspraken (post-Kyoto) over terugdringing van de uitstoot van broeikasgassen en te hanteren instrumenten daarvoor zullen ook ontwikkelingslanden raken. Het kabinet zal de gevolgen voor ontwikkelingslanden t.z.t. zorgvuldig meewegen in zijn standpuntsbepaling.

Naast de voorstellen voor mitigatie van klimaatverandering en schone energievoorziening, kijkt het kabinet uit naar een Commissievoorstel voor het aanpakken van adaptatie in de EU.

A7. Actieplan inzake duurzame productie en consumptie

De Commissie beoogt met dit actieplan een aantal concrete maatregelen in gang te zetten die moeten leiden tot meer duurzame productie en consumptie, teneinde de ontkoppeling tussen milieudruk en economische groei te bestendigen. Bovendien moet met dit plan de coherentie tussen de diverse relevante beleidsterreinen versterkt worden. Het actieplan wordt dan ook

niet alleen via de strategie voor duurzame ontwikkeling en de duurzame hulpbronnenstrategie, maar ook via diverse andere gremia gevoed, zoals het Europese productenbeleid. Tevens is er een koppeling met (de werkgroepen onder) het Marrakech-proces¹.

In oktober 2006 heeft de Raad conclusies aangenomen over de “Strategie voor een duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen”, waarin het voornemen om te komen tot dit actieplan door de Raad wordt aangemoedigd. Daarbij is een groot aantal suggesties gedaan voor specifieke thema’s die het actieplan zou moeten bevatten. Ook de Nederlandse regering heeft zich in de Raad positief uitgelaten over het voornemen van de Commissie om te komen met een actieplan en heeft met de Raadconclusies ingestemd.

Wat het actieplan precies gaat inhouden is op dit moment nog niet bekend. Wat het kabinet betreft is het zaak voor Europa om te laten zien dat duurzaamheid en ont koppeling niet alleen mooie woorden zijn, maar ook daadwerkelijk iets betekenen. De noodzaak voor een concreet en ambitieus actieplan is aanwezig. Met name de volgende zaken zijn daarbij van belang. De activiteiten moeten voornamelijk gericht zijn op de aanbieders van producten (de bedrijven). Inzetten op de vraagkant door gedragsbeïnvloeding of informatieverstrekking lijkt weinig effectief. Bedrijven hebben een eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid. De overheid zou bedrijven moeten kunnen stimuleren ingeval maatschappelijk verantwoord ondernemen niet van de grond komt.

De inzet zou gericht moeten zijn op het financieel aantrekkelijk maken van duurzaam handelen (ontwikkeling financiële instrumenten, milieu in de prijzen). Ook terugdringen van niet-duurzame subsidies hoort hier bij. Door meer transparantie kunnen bedrijven aangesproken worden op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Het kabinet zet in op pro-actieve Europese beleidsinstrumenten voor het bevorderen van duurzaam overheidsinkopen.

Verdere inzet is ook nodig op kennisuitwisseling tussen lidstaten, op versterking van opleidingen en onderzoek en op eco-innovaties. Daarnaast moet er een focus zijn op producten (ketens) die een hoge milieudruk veroorzaken en op het stimuleren/reguleren van toepassing van Eco-design. Bij het ontwerp van een product is het mogelijk om een integrale afweging te maken en te komen tot de meest eco-efficiënte maatregelen. Eco-design is een stimulans voor innovatie (‘milieu als kans’). Tot slot is van belang duurzame productie en consumptie ook op wereldwijde schaal te bekijken en daarbij oog te hebben voor eventuele gevolgen voor ontwikkelingslanden.

A8. Herziening van richtlijn 2001/81/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2001 inzake nationale emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen

Zoals aangekondigd in de Thematische Strategie Luchtkwaliteit (oktober 2005) zal de Commissie in 2007 met een voorstel komen voor de herziening van de NEC-richtlijn (National Emission Ceilings, 2001/81/EC). In de huidige richtlijn zijn per lidstaat emissieplafonds vastgelegd voor 2010 voor zwaveldioxide, stikstofoxiden, niet-methaan vluchtige organische stoffen en ammoniak. In het voorstel voor herziening zal de Commissie naar verwachting met plafonds komen voor 2020 voor dezelfde stoffen en voor fijn stof. In de Commissiemededeling ‘Thematische Strategie over Luchtverontreiniging’ zijn de plafonds per lidstaat voor 2020 al in concept berekend. Het is echter nog niet duidelijk of de

¹ Marrakech proces: activiteiten ten behoeven van het promoten van de voortgang van het ‘10-year framework on sustainable consumption and production’ afgesproken in Marrakech, in VN-kader.

Commissie deze getallen in de herziening zal opnemen. Het Europees Parlement heeft aangegeven scherpere plafonds te willen. Het uiteindelijke voorstel van de Commissie wordt gebaseerd op een uitgebreide review van de huidige richtlijn, die in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden. Uit rapportages van de lidstaten is gebleken dat veel lidstaten moeite hebben met het tijdig halen van de emissieplafonds voor 2010. Nederland heeft onlangs in de NEC-rapportage 2006 aangegeven dat alle NEC-plafonds voor 2010 in beeld komen, maar dat extra maatregelen nodig kunnen zijn om ook na 2010 aan deze plafonds te blijven voldoen mocht de economische groei na 2010 tot extra emissies leiden.

De Commissie zal de ontwerp-herziening van de Richtlijn naar verwachting op zijn vroegst medio 2007 presenteren. De inzet van het kabinet zal het komende halfjaar worden bepaald, onder andere op basis van een eigen Maatschappelijke Kosten/baten-analyse, goede betrokkenheid van alle stakeholders en op basis van intensief contact met de Commissie en met de relevante lidstaten. Bij het bepalen van deze inzet zullen onder andere de volgende overwegingen spelen: de haalbaarheid van de emissieplafonds, de relatie met het nationale luchtkwaliteitsbeleid en de relatie met Europees bronbeleid. De haalbaarheid van de plafonds hangt sterk af van de mogelijkheid om op Europees niveau bronmaatregelen te nemen.

A9. Mededeling over de strategie voor dierlijke gezondheid 2007-2013

De aanleiding tot het formuleren van een nieuwe communautaire beleidsstrategie wordt onder meer gevormd door de afgelopen jaren opgetreden sociale, economische en politieke gevolgen van (dier)gezondheidsproblemen.

Het nieuwe beleid zal zich vooral richten op preventie en effectief risicomanagement. De hoofdthema's van het Gemeenschappelijk Diergezondheidsbeleid 2007-2013 zullen zijn:

- ondersteuning van on-farm biosecurity;
- versterking van grenscontroles;
- Research & development en ontwikkeling van een geharmoniseerd stelsel voor verdeling van kosten en verantwoordelijkheden;
- versterking van opspoorbaarheid: IT-systemen en identificatie.

Bij de formulering van het nieuwe beleid wil de Commissie met name inzetten op:

- transparantie en het formuleren van heldere doelen;
- het versterken van de samenhang met ander EU-beleid en internationale verdragen (o.a. m.b.t. milieu, economie, dierenwelzijn en volksgezondheid);
- beperking van de wetgevingslast en lastenverlichting;
- voldoende budget en een adequaat financieringsstelsel (ook in relatie tot de meerjarenbegroting van de EU).

Voor het kabinet zijn bij de communautaire beleidsstrategie diergezondheid de volgende punten van groot belang:

- preventie
- vaccinatie
- beheersing
- financiering
- monitoring en datamanagement
- differentiatie naar diercategorieën (m.n. tussen landbouwhuisdieren en gezelschapsdieren).

Hierbij zal het kabinet zich ervoor inzetten dat vaccineren in de EU een regulier instrument in het dierziektebeleid wordt en marktverstoring zoveel mogelijk wordt tegengegaan.

Eventuele nieuwe preventieve maatregelen kunnen consequenties voor de import vanuit ontwikkelingslanden met zich mee brengen. E.e.a. zal worden meegewogen bij de uiteindelijke standpuntbepaling.

De Commissie wil de contouren van haar strategie medio 2007 presenteren aan de Chief Veterinary Officers van de lidstaten en belanghebbenden. Verwacht wordt dat de nieuwe strategie eind 2007 gereed zal zijn. Parallel aan en in nauwe afstemming met de ontwikkeling van de EU Strategie zal vanuit het Ministerie van LNV een Nationale Agenda Diergezondheid 2007-2013 worden opgesteld.

A10. Mededeling over de Europese onderzoeksruimte – Nieuwe horizonen en verdere stappen

De Commissie geeft aan in 2007 een tussenbalans te maken van de voortgang die is geboekt sinds in het kader van de lancering van de Lissabonstrategie in 2000 ook het concept van de Europese Onderzoeksruimte werd gepresenteerd. Ook zal de Commissie nieuwe ideeën ontwikkelen, onder meer op basis van de lancering van de nieuwe Europese Onderzoeksraad (ERC) in 2007. De Commissie kondigt aan op basis van verdere consultaties in 2008 met een verdere uitwerking hiervan te komen, mede met het oog op een nieuw, achtste, Kaderprogramma (na 2013).

In de Europese onderzoeksruimte speelt naast universiteiten en kennisinstellingen de industrie een belangrijke rol. Het is van belang dat er zorg voor wordt gedragen dat onderzoeksthema's van de Gemeenschap aansluiten bij de behoeften van de industrie. In het zevende kaderprogramma wordt hiervoor onder meer voorzien in de mogelijkheid van het opzetten van gezamenlijke technologie initiatieven (JTI) om strategische onderzoeksagenda's op bepaalde technologiegebieden uit te voeren. Hiervoor dienen nog afzonderlijke besluitvormingsvoorstellen aan de Raad te worden voorgelegd. Het kabinet acht voor de realisering van een Europese Onderzoeksruimte ook de voortgang in coördinatie tussen nationale onderzoeksprogramma's en het wederzijds openstellen van nationale onderzoeksprogramma's van groot belang. Ook voor de gezamenlijke uitvoering van onderzoeksprogramma's op basis van artikel 169 EG zijn afzonderlijke voorstellen aangekondigd in het zevende kaderprogramma die aan de Raad en het Europees Parlement dienen te worden voorgelegd. Nederland heeft in het kader van de besluitvorming over het zevende kaderprogramma gevraagd om een concrete roadmap voor de aangekondigde voorstellen voor zowel de artikel 169-initiatieven als de JTI's. Het kabinet is dan ook teleurgesteld dat deze wetgevingsvoorstellen niet zijn opgenomen in het werkprogramma en zal de Commissie hierop aanspreken.

Afgezien van deze kanttekening acht het kabinet een tussenbalans van de realisering van de Europese onderzoeksruimte van groot belang. In het Nederlandse wetenschaps- en innovatiebeleid is, met name vanwege de schaalvoordelen, het compenseren van marktfalen en het aanpakken van beleidsversnippering, Europese samenwerking een belangrijke, niet betwiste doelstelling. Het bereiken van een Europese Onderzoeksruimte levert daarmee een belangrijke bijdrage voor het versterken van zowel wetenschappelijke uitmuntendheid als het

Europese concurrentievermogen. De lancering van de Europese Onderzoeksraad (European Research Council, ofwel ERC), gericht op uitmuntendheid in het grensverleggende, ongebonden Europese onderzoek, maakt een strategische overdenking nodig over de consequenties voor zowel het (achtste) Kaderprogramma als het wetenschapsbestel in de lidstaten. De eventuele oprichting van een Europees Instituut voor Technologie vormt een nieuw element in de Europese Onderzoeks- (en innovatie-)ruimte waarmee rekening moet worden gehouden. Daarvoor is wel meer inzicht van de Europese Commissie nodig in de financiële implicaties van een eventueel Europees Instituut voor Technologie (EIT). Ook is verdere reflectie op de rol van de Europese Unie bij de ontwikkeling en bouw van grootschalige onderzoeksfaciliteiten gewenst. Ten slotte dient aandacht besteed te worden aan de internationale onderzoekssamenwerking van de EU met derde landen, met aandacht voor zowel globalisering van R&D als de positie en belangen van (onderzoekers uit) ontwikkelingslanden.

De visie van het kabinet op de positie van wetenschap in de Europese Unie is recent door de minister van OCW, mede namens de minister van Economische Zaken, kenbaar gemaakt (Kamerstukken II, 2005-2006, 21 501-34, nr. 66). Dit standpunt kwam mede tot stand op basis van afstemming met de Nederlandse wetenschapsorganisaties NWO, KNAW en VSNU. Samen met VNO-NCW en een aantal toonaangevende industriële ondernemingen zijn deze organisaties eveneens geconsulteerd over de Nederlandse inzet bij de onderhandelingen over het 7^e EU Kaderprogramma voor onderzoek en technologie ontwikkeling². De Europese Commissie zal tegelijk met het verschijnen van de Mededeling (medio maart) een brede consultatie starten. Het Duitse voorzitterschap zal naar verwachting de realisering van de Europese onderzoeksruimte agenderen tijdens de informele Raad Concurrentievermogen (Wurzburg, 27-28 april 2007), met het oog op politiek debat over toekomstige prioriteiten.

A11. Mededeling over het Europees havenbeleid

De Mededeling zal de uitkomsten van de *stakeholders*-consultatie bevatten (consultatie loopt van november 2006 tot mei 2007). Deze consultatie is van start gegaan nadat een eerder voorstel van de Commissie voor regulering van de toegang tot havendiensten zowel in het Europees Parlement als in de Raad op onvoldoende steun kon rekenen. Voor het kabinet staat het versterken van de concurrentiekracht van de Nederlandse zeehavens voorop. Een *level playing field* is daarbij een belangrijk middel. Het kabinet hecht daarom onder meer aan een goede Europese regeling op het gebied van staatssteun en financiële transparantie. Daarnaast wenst het kabinet een betere balans tussen het Europese natuur- en milieubeleid enerzijds en duurzaam havenbeleid anderzijds. Nadrukkelijk aandachtspunt betreft mogelijke financiële en administratieve lasten.

² SenterNovem publicatie: High Level Bijeenkomst KP7, 18 mei 2005.

Lijst B: Initiatieven die om uiteenlopende redenen speciale aandacht vereisen

B1. Initiatieven in verband met migratie

Het kabinet steunt in algemene zin de uitgangspunten en doelstellingen zoals die in het Beleidsplan Legale Migratie zijn opgenomen. Niettemin zijn er enkele fundamentele vragen waarover nog nader van gedachten gewisseld zal moeten worden. Daarbij valt te denken aan vragen m.b.t. erkenning van diploma's en certificaten, financiële aansprakelijkheid en een enkelvoudige aanvraagprocedure voor een gecombineerde toestemming voor toegang, verblijf en werk.

Ook het voorstel voor een richtlijn betreffende voorwaarden voor toegang en verblijf van hooggekwalificeerde werknemers wordt door het kabinet in beginsel ondersteund. Het kabinet kent immers grote waarde toe aan een sterke Europese Unie op de wereldwijde arbeidsmarkt. Nader zal moeten worden gekeken naar o.m. de voor te stellen snelle selectie- en toelatingsprocedure en het verwachte voorstel inzake een "greencard"-procedure. Meer in algemene zin is niet zonder meer duidelijk hoe "hooggekwalificeerd" gedefinieerd moet worden.

Tijdelijke en gereguleerde arbeidsmigratie vanuit ontwikkelingslanden kan naar het oordeel van het kabinet win-win mogelijkheden op het snijvlak van migratie en ontwikkeling bieden.

B2. Opmaken van de balans van de maatschappelijke realiteit

In juni 2006 heeft de Europese Raad erkend dat beter inzicht in de complexe dynamiek van sociale verandering in onze samenlevingen nodig is om de reactie van Europa op mondialisering te versterken. De Europese Raad verzocht de Commissie de maatschappelijke realiteit in de Unie in kaart te brengen, met bijzondere klemtoon op kwesties zoals toegang en kansen. Bij het opmaken van de balans zal worden onderzocht wat de voornaamste drijvende krachten zijn van sociale veranderingen in Europese samenlevingen. Nagegaan zal worden hoe deze veranderingen kunnen worden getoetst aan benchmarks in verband met welzijn. Getracht zal worden een debat te openen over sommige van de voornaamste factoren die tot welzijn bijdragen, zoals economische kansen, de kwaliteit van het professioneel leven, de uitdagingen van de vergrijzing, demografie en nieuwe gezinspatronen, armoede en ongelijkheid, de grenzen aan goede gezondheid en sociale mobiliteit, misdaad en antisociaal gedrag, en diversiteit en multiculturalisme.

Met deze oefening in het in kaart brengen van de maatschappelijke realiteit in Europa wordt beoogd een nieuwe consensus over de sociale uitdagingen voor de Europeanen tot stand te brengen.

Het kabinet staat positief tegenover het in kaart brengen van de maatschappelijke realiteit en het uitwisselen van ervaringen tussen lidstaten. Wel dient uit het oogpunt van subsidiariteit bewaakt te worden dat genoemd initiatief uiteindelijk niet zal leiden tot één Europees sociaal beleid.

B3. Mededeling over een Europese strategie voor sociale diensten van algemeen belang

In april 2006 is een Commissiemededeling verschenen over sociale diensten van algemeen belang. In de mededeling wordt aangegeven dat deze diensten weliswaar niet duidelijk als afzonderlijke categorie in het EG-Verdrag worden erkend, maar dat deze diensten wel bijdragen aan belangrijke waarden en doelstellingen van de EU, zoals een hoog niveau van werkgelegenheid en sociale bescherming, gelijkheid en cohesie.

De Commissie geeft in de mededeling vervolgens een heel brede omschrijving van hetgeen verstaan kan worden onder sociale DAB's, die omvat 1) de wettelijke sociale zekerheid en 2) diensten die direct aan een persoon worden verleend. Bij dit laatste kan gedacht worden aan zaken als re-integratiediensten, kinderopvang, schuldhulpverlening, maar ook zaken als integratie van langdurig zieken en gehandicapten en sociale huisvesting. Verder poogt de Commissie kenmerken te identificeren waarop sociale DAB's zich van andere diensten onderscheiden. Hierbij noemt de Commissie organisatorische karakteristieken, zoals het werken met vrijwilligers, aanbidding door een not-for-profit organisatie en financiering door een derde partij.

Naar aanleiding van de mededeling is de Commissie een consultatie gestart onder lidstaten, Europese sociale partners en andere betrokken partijen. Hierin wordt gevraagd wat betrokkenen vinden van de omschrijving van de sector, of een afbakening mogelijk is en of verdere stappen op EU-niveau, bijvoorbeeld een kaderrichtlijn, wenselijk zijn. In 2007 zal de Commissie de resultaten van de consultatie analyseren.

Nederland werkt momenteel aan een interdepartementaal en interbestuurlijk afgestemde reactie op de consultatie. Vooralsnog acht Nederland het niet wenselijk om een afzonderlijke sector van sociale diensten van algemeen belang te definiëren of om deze diensten middels organisatorische karakteristieken te onderscheiden van andere diensten van algemeen belang, zeker niet wanneer het genoemde uiteindelijk zou leiden tot een kaderregeling voor sociale diensten van algemeen belang. Het is daarom van groot belang om Europese ontwikkelingen nauwgezet te blijven volgen en de Nederlandse visie op strategische momenten naar voren te brengen.

B4. Communautair kader voor veilige en efficiënte gezondheidsdiensten

Op 27 september 2006 startte de Commissie een consultatieproces over de eventuele wenselijkheid van actie op het gebied van gezondheidszorgbeleid op Europees niveau. E.e.a. zou kunnen leiden tot voorstellen voor Europese regelgeving op het gebied van zorg maar ook tot anderssoortige initiatieven.

In het consultatiedocument geeft de Commissie eerste indrukken van het soort zaken waarvan zij denkt dat een Europese aanpak meerwaarde kan hebben. Voorop hierbij staat het creëren van juridische zekerheid over de rechten en plichten van patiënten die hun zorg willen halen in een andere Europese lidstaat. Hiertoe wil de Commissie de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie in een wetgevend kader vastleggen. Hieraan zouden onderwerpen kunnen worden toegevoegd als bijvoorbeeld patiëntveiligheid en mobiliteit van beroepsbeoefenaren. Op basis van de consultatie komt de Commissie in 2007 met nadere voorstellen.

Het kabinet is voorstander van een goede samenwerking tussen lidstaten en Commissie op het gebied van gezondheidszorgbeleid. Die samenwerking kan bijdragen aan het behouden van

kwalitatief hoogwaardige en betaalbare gezondheidszorg in Europa, ook op de langere termijn. Ook deelt het kabinet de wens om in Europa tot een goed kader te komen voor patiënten die hun zorg willen genieten op elke door hen gewenste plaats in de Unie. Tegelijk is het kabinet echter van mening dat de zorgmarkt geen markt is als die van reguliere commerciële diensten. In sommige situaties kan een inperking van de vrije markt derhalve gerechtvaardigd zijn. Het kabinet is van mening dat noodzaak en meerwaarde van Europese initiatieven op het gebied van gezondheidszorgbeleid moeten vast komen te staan alvorens nadere actie wordt ondernomen. De subsidiariteitsvraag speelt in dat kader een belangrijke rol.

B5. Witboek over gezondheidsstrategie

Het Witboek gezondheidsstrategie zal ingaan op de vraag hoe op Europees niveau een bijdrage kan worden geleverd aan de volksgezondheid en de vormgeving daarvan in Europa. Als uitdagingen worden hierbij pandemieën, de verbetering van voedselveiligheid en de bevordering van de volksgezondheid genoemd.

Dergelijke thema's lenen zich vanwege het grensoverschrijdende karakter goed voor Europese coördinatie en samenwerking. Een voorbeeld in dit verband is de (ook door Nederland gesteunde) oprichting van het Europees Centrum voor Ziektepreventie en – Bestrijding, dat vorig jaar mei haar werkzaamheden vanuit Stockholm is gestart. Dit Agentschap brengt ten behoeve van Commissie en lidstaten expertise binnen Europa bij elkaar om op een efficiënte en gecoördineerde wijze het hoofd te bieden aan gezondheidsbedreigingen als SARS en de mogelijke humane variant van vogelgriep.

Het kabinet zal alert zijn op mogelijke gevolgen voor ontwikkelingslanden door gebruikmaking van personeel uit die landen in de gezondheidssector in Europa. Mocht de strategie aandacht besteden aan onderzoek naar medicijnen dan dient ook aandacht gegeven te worden aan onderzoek naar en ontwikkeling van medicijnen voor ziektes die vooral ontwikkelingslanden treffen.

Alle activiteiten van de EG op het terrein van de volksgezondheid dienen louter aanvullend te zijn op de inspanningen van de afzonderlijke lidstaten op dat gebied. Het volksgezondheidsartikel (152) van het EG-Verdrag bepaalt immers uitdrukkelijk dat activiteiten van de Gemeenschap op het terrein van de volksgezondheid volledig de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de organisatie en verzorging van gezondheidsdiensten en medische zorg zullen respecteren.

Het kabinet zal dan ook positief doch kritisch – met name waar het de implementatie van mechanismen en instrumenten van de Gemeenschap betreft - de ontwikkelingen rond de vorming van het Witboek gezondheidstrategie en de voorgestelde inhoud daarvan volgen. Vragen m.b.t. bevoegdheid en subsidiariteit vormen daarbij een belangrijk aandachtspunt.

B6. Groenboek over stadsvervoer

Vrijwel alle Europese stedelijke regio's kampen met congestie en luchtkwaliteitsproblemen. De Commissie wil, door middel van een Groenboek stedelijk vervoer, een discussie opstarten om te bezien hoe ondersteunend EU-beleid hiervoor haalbare en efficiënte oplossingen kan bieden. Het gaat er de Commissie met name om te identificeren bij welke oplossingen

Europees optreden meerwaarde kan bieden. Met andere woorden, welke Europese acties op het gebied van onder meer congestie en luchtkwaliteitsproblemen in en rond steden volgens het subsidiariteitsprincipe gerechtvaardigd zijn. De Commissie wil daartoe alle betrokken actoren raadplegen.

Het kabinet kijkt, mede in het licht van de luchtkwaliteitsproblematiek, uit naar het aangekondigde Groenboek over stedelijk vervoer. Gezien het onderwerp zal het kabinet evenwel kritisch bezien hoe eventueel voorgestelde initiatieven op Europees niveau zich verhouden tot het principe van subsidiariteit.

Over het Groenboek stedelijk vervoer zal te zijner tijd een uitgebreide consultatieronde plaatsvinden.

B7. Initiatieven in verband met defensie

De Europese defensiemarkt is een imperfecte markt waar de mechanismen van de vrije markt niet of slechts gedeeltelijk werken. Er is sprake van fragmentatie langs nationale lijnen, die ook leidt tot fragmentatie op het gebied van de industrie en van onderzoek en ontwikkeling. Een belangrijke oorzaak hiervoor is de wijze waarop lidstaten met artikel 296 EG-Verdrag omgaan. Op grond van artikel 296 EG-Verdrag kan elke lidstaat maatregelen treffen die hij noodzakelijk acht voor de bescherming van zijn wezenlijke veiligheidsbelangen en die betrekking hebben op de productie van of de handel in militair materieel. Het is al jaren de gewoonte van een aantal lidstaten om de nationale defensie-industrie te beschermen door concurrentie te beperken met een beroep op artikel 296. Zowel de Commissie als het Europees Defensie Agentschap (EDA) hebben initiatieven genomen om concurrentie op de defensiemarkt te bevorderen. Dit moet leiden tot versterking van Europese defensiecapaciteiten door efficiëntere besteding van de Europese defensiebudgetten en tot een sterkere Europese industriële en technologische basis.

In haar mededeling “naar een EU-beleid voor defensiematerieel” van 11 maart 2003 heeft de Commissie maatregelen aangekondigd op verschillende terreinen, zoals overheidsaanbestedingen, onderzoek en ontwikkeling, intracommunautair verkeer van militair materieel en mededinging. Met deze maatregelen wilde de Commissie een bijdrage leveren aan de geleidelijke totstandkoming van een open Europese markt voor defensiematerieel. Sinds 2003 heeft de Commissie, in vervolg op de mededeling, verschillende initiatieven ontplooid. Zo is in 2004 een Groenboek uitgebracht over overheidsopdrachten op defensiegebied en verscheen eind 2006 een interpretatieve mededeling om de reikwijdte van artikel 296 te verhelderen. Thans wordt voor 2007 een apart richtlijnvoorstel voor overheidsopdrachten op defensiegebied aangekondigd. Deze richtlijn moet rekening houden met de bijzondere kenmerken van verwerving op de defensiemarkt, zoals het belang van bevoorradingszekerheid. Voorts moet het werk van de Commissie op het gebied van het intracommunautair verkeer van militair materieel in 2007 leiden tot een verordening. Eind 2007 komt de Commissie met een mededeling over de defensie-industrie en –markt, die het vervolg vormt op de mededeling uit 2003.

Het kabinet steunt de initiatieven van de Commissie. Zowel het Ministerie van Defensie als klant, als de Nederlandse defensiegerelateerde industrie, zijn gebaat bij een open en transparante markt voor defensiematerieel. Wel toetst het kabinet alle initiatieven aan de vraag of zij aansluiten bij de specifieke kenmerken van de defensiesector. Voorts dienen maatregelen gelijke toegang voor alle lidstaten tot de Europese markt te bevorderen. Behoud

van materieelverwervingsvrijheid is voor het kabinet een essentiële randvoorwaarde (geen 'buy European'-beleid). Het kabinet staat niet afwijzend tegenover een aparte richtlijn voor defensie-opdrachten, waarin tevens minder stringente procedures worden voorgesteld, maar is niet overtuigd dat alle versturende effecten op de marktwerking bij defensieopdrachten met alleen een specifieke defensierichtlijn kunnen worden weggenomen. Hiervoor is immers vooral ook vereist dat consensus wordt bereikt over een aantal politiek gevoelige onderwerpen, zoals bevoorradingszekerheid, compensatie en open concurrentie in de bevoorradingsketen. Binnen het Europees Defensie Agentschap is al voortgang geboekt op deze terreinen. De Commissie en het EDA kunnen elkaar hierbij aanvullen.

B8. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de typegoedkeuring van zware bedrijfsvoertuigen en –motoren in verband met hun uitstoot (voorstel Euro VI)

In december 2006 is een akkoord in eerste lezing bereikt t.a.v. Euro 5 en 6 voor personenauto's. Voor Nederland is Euro 5/6 een belangrijk dossier: schonere auto's zijn noodzakelijk om op termijn de luchtkwaliteitsnormen te kunnen halen. Voor Nederland is het steeds van het grootste belang geweest dat Euro 5 zo snel mogelijk van kracht wordt, dat tegelijk een strenge Euro 6 (met een scherpe NOx-norm voor dieselauto's) in het voorstel wordt opgenomen en dat Euro 6 ook zo spoedig mogelijk van kracht wordt.

De regering heeft in EU-verband steeds duidelijk aangegeven dat een aanvullend pakket van communautaire bronbeleidsmaatregelen nodig is om te kunnen gaan voldoen aan de door de Commissie gestelde luchtkwaliteitseisen. Dit bronbeleid zal ook in 2007 hoge prioriteit krijgen.

Het kabinet zet dan ook sterk in op nieuwe, aanvullende eisen (zgn. Euro-VI bepalingen) aan de emissies van zware voertuigen. De Commissie heeft kenbaar gemaakt dat de voorbereidingen voor het Euro-VI voorstel reeds zijn afgerond. Het voorstel kan dus, hopelijk, vroeg in 2007 tegemoet worden gezien. Voor het kabinet is het uitgangspunt dat Euro-VI zo ambitieus moet worden dat vrachtwagens en bussen als schoon kunnen worden bestempeld. Reeds vastgestelde toekomstige normen in de Verenigde Staten zouden daarbij als referentie kunnen dienen.

B9. Wetgevingsinitiatief om de CO2-uitstoot van lichte bedrijfsvoertuigen te beperken

De Commissie is voornemens eind 2006 een mededeling te publiceren over CO2-beleid voor 2009-2012, voor personen- en bestelauto's, gevolgd door een concreet voorstel medio 2007. Het kabinet is al langere tijd voorstander van een ambitieuzer en strenger beleid t.a.v. CO2-reductie, aangezien blijkt dat de aanpak via convenanten onvoldoende resultaat heeft. Nederland heeft dit overigens ook meermalen actief uitgedragen in de Milieuraad. Het kabinet streeft naar bekrachtiging van de eerder op EU-niveau geformuleerde doelstelling van 120 gr/km in 2012. Het kabinet zet in ieder geval in op bindende CO2 normen voor personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen. De voortdurende stijging van de CO2-emissies van het verkeer kan het bereiken van de doelen van het klimaatbeleid in gevaar brengen. Hoogstwaarschijnlijk zal de Raad besluiten Raadsconclusies over de mededeling te formuleren. Uit de reacties van lidstaten in de Raad n.a.v. jaarrapportages over de lopende convenanten kan worden opgemaakt dat dit onderwerp in alle lidstaten leeft. Tevens biedt de

internetconsultatie die de Commissie heeft aangekondigd voor begin 2007 een gelegenheid om het Nederlandse standpunt kenbaar te maken. Naar verwachting zal nog in 2007 een begin worden gemaakt met de eerste lezing in de Raad.

B10. Herziening van de bestaande wetgeving inzake industriële uitstoot (IPPC)

De Commissie zal in 2007 de bestaande regelgeving ten aanzien van industriële emissies evalueren. In het bijzonder gaat het erom de samenhang tussen de IPPC-richtlijn (96/61) en gerelateerde richtlijnen, zoals de Richtlijn grote stookinstallaties (LCP-richtlijn, 2001/80) en de Afvalverbrandingsrichtlijn (2000/86), expliciet te maken en bij de herziening van de IPPC-richtlijn de reikwijdte, definities, milieu- en procedurele eisen uit deze richtlijn zoveel mogelijk te stroomlijnen. Verder onderzoekt de Commissie mogelijke aanvullende instrumenten, waaronder emissiehandel, met het oog op verbetering van de implementatie en het promoten van innovatie. Het kabinet steunt dit initiatief. De Commissie komt hiermee tegemoet aan knelpunten die Nederland en andere landen reeds een aantal jaren onder de aandacht van de Commissie brengen. In Nederland hebben diverse uitspraken van de Raad van State laten zien dat de betreffende richtlijnen niet zijn afgestemd met als gevolg juridische onzekerheid bij bedrijven en terughoudendheid bij vergunningverleners.

De mogelijkheden om emissiereducties te realiseren door middel van emissiehandel zijn op dit moment beperkt. Emissiehandel is uit economisch en milieuoogpunt gewenst, omdat alleen daarmee het halen van (Europese) milieudoelen, zoals de emissieplafonds uit de NEC-richtlijn, kosteneffectief mogelijk wordt. De huidige IPPC-richtlijn maakt slechts beperkt emissiehandel mogelijk en stimuleert niet of onvoldoende dat investeringen in schonere productie kosteneffectief zijn. Om de milieudoelstellingen uit de thematische strategieën (kosten-)effectief te realiseren is verruiming van de mogelijkheden in de IPPC-richtlijn om gebruik te maken van marktinstrumenten nodig.

De door de Commissie in het werkprogramma genoemde evaluatie van de IPPC-richtlijn is feitelijk al begonnen. De Commissie laat een aantal Europese studies uitvoeren in het kader van de herziening van de IPPC-richtlijn. Nederland brengt in deze studies expertise in van bedrijven en overheden. In een interbestuurlijk dossierteam (waarin ook decentrale overheden participeren) wordt de inzet van Nederland voorbereid.

B11. Witboek over voeding

Het kabinet ondersteunt het voorstel van de Commissie voor een Witboek over voeding van harte. Overgewicht en chronische ziekten (onder andere hart- en vaatziekten, diabetes en kanker) vormen wereldwijd een explosief groeiend probleem dat vraagt om een gezamenlijke intersectorale aanpak. De rol van gezonde voeding en voldoende lichaamsbeweging als onderdeel van een gezonde leefstijl is evident in de preventie van deze (chronische) ziekten. Wel zal bij dit onderwerp nadrukkelijk naar de subsidiariteitsaspecten gekeken moeten worden.

Het kabinet acht ondersteunende en faciliterende acties op Europees niveau op het gebied van het bevorderen van gezonde voeding en lichaamsbeweging van groot belang. Daarbij moet met name gedacht worden aan het uitwisselen van goede praktijkvoorbeelden ('best

practices '). Een wetgevende rol bestaat op Europees niveau met name op het terrein van voedselveiligheid.

De op Europees niveau genomen maatregelen moeten in lijn zijn met de maatregelen op mondiaal niveau (WHO, Codex) dan wel daar worden uitgevoerd. De rol van de Codex Alimentarius bij het realiseren van de doelstellingen binnen de 'Global strategy' dient nader onderzocht te worden in bestaande comités of een daartoe speciaal opgerichte werkgroep voeding. Zo zouden bijvoorbeeld de standaarden zodanig kunnen worden aangepast dat er vanuit voedingskundig oogpunt betere produkten ontstaan. Als lid van de Codex dient de Europese Unie het belang hiervan aan te geven.

In de reactie van het kabinet op het eerdere Groenboek zijn ook het bedrijfsleven, verschillende NGO's, gezondheidsbevorderende instituten (waaronder het Voedingscentrum en het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen), belangenorganisaties en de consumentenbond geconsulteerd.

B12. Mededeling over orgaandonatie en -transplantatie

Het kabinet kan het voornemen van de Commissie om over te gaan tot een niet-wetgevend initiatief op het vlak van orgaandonatie en -transplantatie ondersteunen. Extra regelgeving stuit vaak op weerstand, hetgeen een daling in het aantal orgaandonaties en transplantatie tot gevolg kan hebben. Zo'n verdere daling is niet wenselijk. Het kabinet heeft t.a.v. orgaandonatie dan ook een voorkeur voor het achterwege laten van Europese wet- en regelgeving.

Nadrukkelijk zal bij dit onderwerp gelet worden op de subsidiariteitsaspecten. Het vergroten van de bewustwording en beschikbaarheid van non-heartbeating organen moet volgens het kabinet op nationaal niveau worden georganiseerd omdat er veel culturele gevoeligheden aan ten grondslag liggen. Zo is donatie bij leven ook in Nederland een gevoelig onderwerp, waardoor het niet geschikt is voor Europese interventies. Organisatorische aspecten en de kwaliteit en veiligheid worden op dit moment voldoende door de Raad van Europa gewaarborgd. Het kabinet ziet dan ook geen meerwaarde in verdere coördinatie of harmonisatie door de Europese Unie.

Er zijn echter ook onderwerpen waar het kabinet wel een rol voor de Europese Commissie ziet weggelegd:

- Het matchen van patiënten binnen Europa met een zeer hoge urgentie (mensen met een zeldzame bloedgroep of weefseltype of jonge kinderen);
- het ondersteunen van fundamentele onderzoeksprogramma's naar nieuwe alternatieven op de lange termijn voor orgaandonatie;
- de coördinatie van trainingen voor professionals;
- het faciliteren van de uitwisseling van 'best practices'

B13. Mededeling van de Commissie over de follow-up van het groenboek "Aanpassing van het arbeidsrecht om te zorgen voor flexibiliteit en zekerheid voor allen"

Het Groenboek Arbeidsrecht is 22 november verschenen en heeft tot doel een publieke discussie over de toekomst van het arbeidsrecht in relatie tot flexicurity tot stand te brengen.

Lidstaten en andere belanghebbenden worden in de gelegenheid gesteld om een aantal vragen op het terrein van arbeidsrecht te beantwoorden.

De Commissie zal aan de hand van de uitkomsten in het voorjaar van 2007 een mededeling publiceren.

Het kabinet steunt het initiatief van de Europese Commissie om te komen tot een analyse op Europees niveau van de rol die het arbeidsrecht zou kunnen spelen in het (verder) bevorderen van de flexibiliteit op de arbeidsmarkt. Met het Groenboek lijkt de Commissie zich niet ten doel te stellen te komen tot Europese regelgeving om het concept van flexibiliteit en zekerheid in de lidstaten verder te bevorderen. Het Groenboek is gericht op het verkrijgen van inzicht hoe lidstaten en sociale partners hier tegenaan kijken. Het uiteindelijke doel is het initiëren van een debat in de Unie en het formuleren van een aantal gezamenlijke uitgangspunten die lidstaten behulpzaam kunnen zijn bij het realiseren van hervormingen. Het kabinet onderschrijft deze benadering waarbij de verantwoordelijkheid voor het te voeren beleid primair wordt overgelaten aan de lidstaten en het accent niet ligt op harmonisatie van het arbeidsrecht op Europees niveau. Tegen deze achtergrond zouden het formuleren van één definitie van het begrip werknemer en het harmoniseren van de minimale bescherming voor werknemers echter mogelijk te ambitieuze doelstellingen zijn in de ogen van het kabinet, mede in het licht van de grote verschillen op deze gebieden tussen de lidstaten.

B14. Mededeling over een op goederenvervoer gericht spoorwegwet

In deze Mededeling zal de Commissie een actieplan presenteren om het internationaal goederenvervoer per spoor beter te faciliteren. De eerder overwogen optie om een spoornetwerk speciaal voor het goederenvervoer te ontwikkelen zal daarin naar alle waarschijnlijkheid grotendeels worden losgelaten. De Commissie zal in plaats daarvan inzetten op een op vracht georiënteerd spoornetwerk, wat inhoudt dat er maatregelen genomen dienen te worden om internationaal goederenvervoer per spoor beter te faciliteren op het bestaande netwerk (corridoraanpak). De mededeling zal naar verwachting in lijn zijn met spoorgoederencorridors zoals Rotterdam – Genua en Rotterdam – Lyon. Het kabinet is groot voorstander van maatregelen die het internationaal spoorgoederenvervoer faciliteren. Aandachtspunt betreft de rolverdeling tussen de Europese Commissie, lidstaten en marktspelers.

B15. Actieplan in verband met het logistiek beleid voor het goederenvervoer

Het Actieplan goederenlogistiek heeft tot doel het beter gebruik van de infrastructuur en “slimmere” logistiek in Europa te bevorderen. In 2006 is de Commissie reeds gekomen met een mededeling over dit onderwerp. Mogelijke acties die de Commissie hierin noemt zijn onder meer:

- definiëren van de huidige knelpunten met betrekking tot logistieke dienstverlening;
- verder ontwikkelen van informatie- en communicatietechnologieën voor onder meer *tracking* en *tracing* van goederen en een beter beheer van vervoerssystemen;
- verbeteren van opleidingen;
- bevorderen en vereenvoudigen van multimodale ketens door onder meer te streven naar administratieve *one-stop shops* waar alle douane- (en andere) formaliteiten op gecoördineerde wijze kunnen worden afgehandeld;

- harmoniseren van laadeenheden.

Op basis van de mededeling en na consultatie van alle relevante partijen streeft de Commissie ernaar om in 2007 te komen met een Actieplan.

Het kabinet verwelkomt een dergelijk Actieplan. Het initiatief van de Commissie sluit goed aan bij de Beleidsbrief Logistiek en Supply Chains die het kabinet in juni 2006 naar de Tweede Kamer heeft gestuurd (29644 nr. 68). Het kabinet deelt de mening van de Commissie dat de verbetering van de logistieke dienstverlening in de eerste plaats een zaak voor het bedrijfsleven zelf is en zal er bij de verdere behandeling van het onderwerp op letten dat de primaire verantwoordelijkheid bij het bedrijfsleven blijft liggen. Daarnaast zal het kabinet alert zijn op een automatische reflex tot meer Europese regelgeving, door bijvoorbeeld terughoudendheid op punten zoals het harmoniseren van laadeenheden en kwaliteitscertificaten. Het kabinet hecht groot belang aan acties op het gebied van ICT-toepassing voor *tracking* en *tracing* en voor verkeersmanagement en aan het verminderen van oponthoud bij de grenzen door administratieve *one-stop shops* van douane en inspecties.

B16. Mededeling over de tenuitvoerlegging van het actieprogramma NAIADES voor de binnenvaart

Na uitgebreide consultatierondes met Europese binnenvaartlanden, -organisaties en het bedrijfsleven heeft de Commissie begin 2006 een ambitieus programma gepubliceerd dat tot doel heeft de binnenvaart in Europa te stimuleren (Actieprogramma NAIADES). Het vervoer van meer goederen over het water kan bijdragen aan het in goede banen leiden van de steeds toenemende goederenstroom. Er is dan ook behoefte aan concrete maatregelen om het marktpotentieel van de binnenvaart optimaal te benutten en vervoer via binnenwateren aantrekkelijker te maken.

Het Actieprogramma beschrijft vijf terreinen waarop actie ondernomen zou moeten worden, te weten: markt, vloot, banen en vaardigheden, imago en infrastructuur. De acties zijn onder te verdelen in wettelijke maatregelen (met name harmonisatie van bestaande wetgeving), beleidsmaatregelen (zoals het aanstellen van een TEN-coördinator voor de binnenvaart) en ondersteuningsmaatregelen (zoals het stimuleren van het gebruik van milieuvriendelijke technologieën). Aangezien het vaak om grensoverschrijdend vervoer gaat, dienen zowel de lidstaten als de Gemeenschap actie te ondernemen.

In 2007 zal de Commissie de voortgang van de implementatie van het Actieprogramma NAIADES evalueren.

Het kabinet is een sterk voorstander van meer politieke aandacht voor de binnenvaart en heeft het Actieprogramma NAIADES dan ook verwelkomd. Gezien het relatief grote aandeel van de Nederlandse binnenvaartsector in het vervoer van (bulk-)goederen is een goede uitwerking en implementatie van het Actieprogramma NAIADES van groot belang.

B17. Wetgevingsvoorstel betreffende de grensoverschrijdende handhaving van sancties op het gebied van verkeersveiligheid

In 2003 heeft de Raad de doelstelling van het Europese Actieprogramma voor Verkeersveiligheid onderschreven om in 2010 te komen tot een reductie van 50% in het aantal verkeersdoden in de Europese Unie. Een tussentijdse evaluatie van het Actieprogramma wijst uit dat deze doelstelling zonder nadere initiatieven niet zal worden gehaald.

In dit kader is de Commissie eind 2006 gestart met een consultatieronde om bij de lidstaten de behoefte te peilen aan een EU-brede aanpak van (grensoverschrijdende) verkeershandhaving.

De focus ligt op een drietal onderdelen:

- de aanpak van de nationale verkeershandhaving
- grensoverschrijdende verkeershandhaving, en in verband hiermee
- gegevensuitwisseling

Verkeersveiligheid is voor Nederland een belangrijke prioriteit. Nederland behoort op het gebied van verkeersveiligheid tot de best presterende landen binnen Europa en wil deze koppositie graag behouden. Verkeershandhaving is een belangrijke factor bij het bevorderen van verkeersveiligheid. Over het voorstel zal een Nederlands standpunt worden opgesteld, waarin ook wordt ingegaan op de juridische implicaties.

B18. Mededeling over complementariteit, taakverdeling en uitbreiding van ontwikkelingshulp

Betere samenwerking tussen de Europese Commissie en de lidstaten van de Unie en het voorkomen van duplicaties kunnen de effectiviteit van de EU-hulp verbeteren. Principes over taakverdeling en over het gebruik van co-financiering zullen worden neergelegd in nadere afspraken. Verbetering van de effectiviteit van ontwikkelingshulp staat in het hart van de ontwikkelingssamenwerkingsagenda van het kabinet. Het kabinet wenst dan ook een zeer actieve rol te spelen bij de verdere voortgang in dit dossier.

B19. Mededeling over het opmaken van een balans van de betrekkingen EU-Afrika

Voor het behalen van de Millennium Development Goals zal in 2007 fors moeten worden ingezet op de uitvoering van de Afrika-strategie zoals de Commissie dat van plan is. Het kabinet steunt die inzet. Monitoring zal een grote rol moeten spelen in het jaar dat een EU-Afrika Top gepland staat, bij welke gelegenheid ook een gezamenlijke EU-Afrika Strategie zal moeten worden aanvaard.

Het Europese Afrika-beleid is in toenemende mate bepalend voor het Nederlandse beleid ten opzichte van Afrika. Het gaat daarbij om het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid, maar ook om onderdelen van andere beleidsterreinen (migratie, handelspolitiek et cetera). Het kabinet kijkt dan ook uit naar de toegezegde mededeling en de verdere behandeling.
